

Vård- och omsorgsavdelningen beställare

N O R R M A L M S
S T A D S D E L S F Ö R V A L T N I N G

TJÄNSTEUTLÅTANDE

SID 1 (4) 2004-10-05
DNR 303-633/2004

Handläggare: Christina Österling
Tfn: 08/508 09 527

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Användning av lokalerna m.m. på Vädurens servicehus – svar på skrivelse från ledamoten Ulla Dahl (mp)

Förslag till beslut

Skrivelsen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Mona Lindgren
avdelningschef

Sammanfattning

Ledamoten Ulla Dahl (mp) har inkommit med en skrivelse till stadsdelsnämnden där hon bl.a. undrar hur lokalerna på Vädurens servicehus används och hur de äldres behov av terapi tillgodoses.

Det är, som Ulla Dahl (mp) uppger i sin skrivelse, helt riktigt att Vädurens lokaler idag inte används på samma sätt som då servicehuset byggdes. De boende erbjuds dock fortfarande en rad olika aktiviteter och har även möjlighet att dagligen delta i gemensamma måltider. Däremot har de pensionärer som bor i ordinärt boende inte längre samma möjligheter som tidigare att delta i servicehusets aktiviteter. Idag finns emellertid ett stort antal föreningar och organisationer som på olika sätt kan tillgodose de äldres behov av sysselsättning och gemenskap.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom vård- och omsorgsavdelningen beställare i samråd med enhetschefen på Vädurens äldreboende.

Bakgrund

Ulla Dahl (mp) har inkommit med en skrivelse om användningen av lokalerna m.m. på Vädurens servicehus. Stadsdelsnämnden har på sitt sammanträde den 23 september 2004 beslutat att överlämna skrivelsen till stadsdelsförvaltningen för beredning. Ulla Dahl (mp) hänvisar i sin skrivelse till ett besök som hon gjort på Vädurens servicehus och önskar få svar på följande fyra frågor om lokalanvändningen m.m.

1. Vilka skyldigheter har en entreprenör att bibehålla användningen av de utrymmen som finns och att tillse att de boende får en värdig tillvaro?
2. Hur tillgodoser man terapibehov hos de kvarboende från tiden med andra antagningskriterier och som ännu inte behöver särskilt boenden?
3. Att det endast finns personer som behöver särskilt boende innebär det att de inte alls behöver gemensamma terapiutrymmen?
4. Var ska personer som vårdas i sina egna hem få gemenskap och terapi? Varför inte använda gamla terapilokaler till det?

Förvaltningens svar*Servicehuskonceptet från början*

Servicehus blev ett vanligt begrepp under slutet av 1960-talet och byggandet tog fart under 1970-talet. De omfattade ett självständigt boende i egna lägenheter med normal standard. Service i form av exempelvis reception, tvätt, restaurang/cafeteria, bad, hemhjälp och sysselsättning skulle finnas inom servicehusen. Tanken var att de boende i servicehusen i stort sett skulle klara sig själva. Den hjälp som behövdes gavs i form av hemhjälp. Utrymmen för sysselsättning, matsal m.m. skulle också vara tillgängliga för alla pensionärer som bodde i stadsdelen.

Gått mot en prioritering av personer med stort omvårdnadsbehov

Innehållet i äldreomsorgen kom dock att förändras under 1980- och 1990-talen. Prioriteringar har successivt gått mot att gälla personer med stort omvårdsbehov. Dessa prioriteringar har även fått konsekvenser för konceptet servicehusboende. I samband med ädelreformen 1992 blev servicehusen en särskild boendeform med utökat ansvar för personer med behov av långvarig service, omsorg samt hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå. För att i dag få flytta till en servicehuslägenhet ska normalt insatser i det egna hemmet ha prövats innan servicehusboende beviljas.

Det utbud av service och sysselsättning som fanns på servicehusen från början har successivt minskat eller försvunnit. Utrymmena för sysselsättning är inte längre på samma sätt tillgängliga för alla pensionärer som bor i stadsdelens ordinära boende.

För personer som bor i det ordinära boendet finns i dag ett antal fritidcentra/träffpunkter i Stockholms stads regi. Det har även tillkommit ett stort utbud av föreningar och organisationer som tar tillvara de äldres intresse och erbjuder ett varierande utbud. För personer i det ordinära boendet med större omvårdnadsbehov, som inte själva kan tillgodogöra sig samhällets utbud, finns dagverksamhet.

En ny innebörd av servicehusboende men husen finns kvar

Denna utveckling innebär att vi har fått en helt ny innebörd av konceptet servicehus. Tankarna om servicehus har förändrats påtagligt men husen som byggdes utifrån det ursprungliga konceptet finns kvar. Behovet av att använda alla lokaler på servicehusen är inte detsamma som förr. Det är därför viktigt att se över användning av lokalerna i servicehusen.

Det ska finnas en öppenhet för förändring och omstruktureringar

Det är viktigt att det finns en öppenhet för förslag till förändring och omstrukturering. Givetvis ska förändringar och omstruktureringar följa gällande lagar, riktlinjer och avtal. Exempel på förändringar/omstruktureringar som gjorts inom stadsdelens servicehus är uthyrning av restauranglokaler, ombyggnad till förskoleverksamhet, uthyrning av lokal till privat driven hemtjänst, omstrukturering av hela/delar av servicehus till seniorboende. Verksamheterna har också själva möjlighet att göra vissa förändringar inom respektive servicehus. Exempelvis har man på Vädurens servicehus bytt lokal för den gemensamma lunchen som nu serveras i terapilokalen istället för i de två våningsmatsalarna. Detta har resulterat i en fördubbling av antalet boende som äter lunch gemensamt.

Terapilokaler och aktiviteter är till för alla boende

Terapilokaler och de aktiviteter som erbjuds inom servicehusen är till för alla boende, dvs. även för de som beviljats servicehusboende utifrån de tidigare kriterierna. På Väduren finns exempelvis ett arbetsterapibitråde som är aktivitetsansvarig. Arbetsterapibiträdet ansvarar för planering och genomförande av aktiviteter samt den gemensamma frukosten, lunchen och eftermiddagsfikat i terapilokalen. I terapilokalen finns även vävstolar, symaskiner och andra sytillbehör. Boende som själva klarar av att laga sina kläder, väva och dylikt kan göra det.

Lokalanvändning på Väduren ska tas upp som punkt på husmöte

När det gäller Vädurens servicehus finns flera lokaler avsedda för sysselsättning bl.a. två gymnastiksalar. Precis som Ulla Dahl (mp) uppger i sin skrivelse så används den ena gymnastiksalen mer som förråd än gymnastiksal. För att tillgodose de boendes behov av fysisk träning används gymnastiksalen som ligger en trappa upp i anslutning till terapin. Här erbjuds cirkelträning, styrketräning, gymnastik för rullstolsburna, handträning och sittgympa. För att få de boendes och närståendes synpunkter och förslag på hur den andra gymnastiksalen och övriga aktivitetslokaler ska användas kommer enhetschefen att ta upp frågan som en punkt på nästa husmöte.

Terrassen på Vädurens servicehus ska göras mer inbjudande

Ulla Dahl (mp) tar också upp Vädurens terrass i sin skrivelse. I anslutning till Väduren finns två uteplatser, en terrass och en "trädgård". Stadsdelsförvaltningen delar Ulla Dahls (mp) uppfattning om att terrassen inte är vidare inbjudande. Enligt enhetschefen för Väduren föredrar de boende "trädgården" framför terrassen då den är svalare och mer lättillgänglig. Enhetschefen för Väduren kommer inför nästa säsong att se över vad som kan göras för att få terrassen mer inbjudanden genom att ta upp frågan på ett husmöte och med fastighetsägaren.

Utveckling går mot fortsatt prioritering av personer med stort omvårdnadsbehov

Ulla Dahls (mp) tankar om att använda arbetsterapilokalerna i servicehusen för boende i ordinärt boende är tilltalande ur flera perspektiv. Detta ligger dock inte i linje med den utveckling som pågår. Utvecklingen går mot fortsatta prioriteringar av personer med stort omvårdnadsbehov.

Bilaga

Skrivelse från ledamoten Ulla Dahl (mp) angående användning av lokalerna m.m. på Vädurens servicehus.